

plaats voor pleeggezinnen

Jaaroverzicht NVP 2017

Jeugdzorg en in het bijzonder pleegzorg waren in 2017 op allerlei manieren in het nieuws. Een greep uit de berichten: er dreigt een tekort aan pleegouders omdat er meer pleegouders stoppen dan erbij komen. Een aantal gemeenten was halverwege het jaar al door zijn jeugdhulpbudgetten heen. Bezuinigingen op jeugdhulp staan innovaties in de weg omdat jeugdhulporganisaties er geen geld meer voor hebben. Verlengde pleegzorg was in het nieuws omdat pleegkinderen in een zwart gat dreigden te vallen na hun achttiende. En aan het einde van het jaar maakte de documentaire Alicia veel los: de impact van een uitzichtloze plaatsing in een instelling en de vraag van het meisje waarom ze niet op kan groeien in een 'gewoon' gezin, liet niemand onberoerd. Het aantal kinderen dat opgevangen wordt in een pleeggezin of andere gezinsvorm neemt de afgelopen jaren naar verhouding af: steeds vaker worden kinderen in residentiële of gesloten instellingen geplaatst. Alicia werd tegen wil en dank het lichtend voorbeeld van de gevolgen daarvan.

Is het dan één en al treurnis in pleegzorgland? Integendeel: we zien ook een positieve verandering waarbij er in 2017 meer aandacht is gekomen om innovaties en vernieuwingen in de pleegzorg mogelijk te maken. Bij gemeenten groeit de bewustwording over het belang van pleeggezinnen en andere gezinsvormen in de jeugdhulp. Bij politici in Den Haag staat pleegzorg hoog op de agenda. Dat was zichtbaar door bijvoorbeeld het Actieplan Pleegzorg. Er wordt steeds meer en steeds beter geluisterd naar pleeggezinnen.

De NVP vormde in 2017 een verbindende schakel tussen pleeggezinnen, gemeenten, beleidsmakers, organisaties, politici en iedereen die verder met pleegzorg te maken heeft. We organiseerden workshops en ontmoetingen, werkten samen met pleegouders aan verschillende projecten, lieten de stem van pleeggezinnen horen bij politici en beleidsmakers en we hielpen pleegouders op weg met tips en (juridisch) advies. De 'plaats voor pleeggezinnen' groeit en we hebben op steeds meer manieren verbinding met pleeggezinnen in Nederland.

Dat we met elkaar nog veel werk te verzetten hebben om pleeggezinnen een steuntje in de rug te geven, blijkt wel uit de berichten over pleegzorg. Maar we zijn blij met alles wat we in 2017 bereikt hebben om de pleegzorg nóg verder te verbeteren. Wat we in 2017 allemaal gedaan hebben, samen met heel veel pleegouders en pleegkinderen, lees in je in dit jaaroverzicht.

Peter, Alex, Erik, Joyce, Peter, Maartje, Jorien, Ireen, Evelien en Tijs

De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen

Jij en je pleegkind

Pleegouders zorgen voor het kind van een ander en zoeken vaak naar manieren om hun pleegkind het beste te bieden. De NVP helpt ze daarbij: we versturen pleegzorgtips, delen verhalen en ervaringen en geven advies in onze helpdesk. Daarnaast werken we aan het verbeteren van het ondersteunings- en scholingsaanbod voor pleegouders.

Versterken van de kracht van pleegouders

In 2017 startte de NVP samen met Jeugdzorg Nederland het programma 'Versterken van de kracht van pleegouders'. We brachten pleegouders, pleegzorgprofessionals en andere betrokkenen samen in verschillende focusgroepen en in een landelijke bijeenkomst rondom het vraagstuk: wat is er nodig om leren en ontwikkelen tot een meer vanzelfsprekend onderdeel van het pleegouderschap te maken?

Alle opbrengsten van deze bijeenkomsten verwerkten we in een uitvoeringsplan dat in oktober verscheen. Dit plan vormt de basis voor de activiteiten binnen dit programma, dat tot juni 2019 loopt.

Er zijn vijf ontwikkellijnen:

Aan de slag

In het derde kwartaal van 2017 startten projectgroepen van pleegouders, pleegzorgorganisaties en andere betrokkenen met de eerste vier ontwikkellijnen. Zij gingen onder andere aan de slag met:

- De oplevering van een werkplan voor het vullen van 'de winkel' met een totaaloverzicht van al het aanbod van deskundigheidsbevordering voor pleegouders;

- Het project train-de-trainer: we vertalen een Engelstalige trainersopleiding voor pleegzorg naar de Nederlandse situatie. Hiermee kunnen we straks onder andere pleegouders en gezinshuisouders trainen om trainingen te geven aan collega pleegouders;

>>

- Een verkenning om 'nieuwe vormen van leren' die in andere werkvelden heel gebruikelijk zijn, te benutten voor de pleegzorg;
- De ontwikkeling van een nieuwe leermodule over de samenwerking tussen ouders en pleegouders;
- Een ontwikkelsessie om te verkennen hoe 'de etalage' eruit kan zien en wat er nodig is om deze te realiseren;
- De ontwikkeling van een competentiemodel voor pleegouderschap. Dit vormt de basis voor het instrument waarmee je als pleegouder straks zelf je ontwikkelpad kunt uitstippelen.

Daarnaast richten we ons op de werving van regionale ambassadeurs (pleegouders en pleegzorgwerkers) die de verbinding moeten gaan leggen tussen landelijke en regionale ontwikkelingen. Ook maakten we de eerste samenwerkingsafspraken met organisaties (buiten pleegzorgorganisaties) die ook een rol (willen gaan) spelen bij de ontwikkeling van pleegouders.

Al deze activiteiten maken dat een groeiende groep pleegouders, professionals, experts, frisdenkers en anderen zich verbindt aan onze gezamenlijke missie: versterken van de kracht van pleegouders door leren en je ontwikkelen als vanzelfsprekend onderdeel van het pleegouderschap te beschouwen.

Pleegzorgtips

Sinds mei versturen we iedere twee weken een pleegzorgtip. Deze tips hebben inmiddels bijna 250 lezers en op de website worden de tips ook goed gelezen.

Ontmoeten en samenwerken

Pleeggezin ben je niet alleen. Als pleegouder werk je samen met anderen om zo goed mogelijk voor een pleegkind te zorgen. Contact met andere pleegouders helpt om de zorg voor een pleegkind vol te houden. Ook vormen groepen pleegouders steeds vaker een aanspreekpunt voor politici en beleidsmakers: zo wordt de stem van pleegouders gehoord op steeds meer plaatsen.

Pleegoudernetwerken

Vorig jaar hielpen we in verschillende regio's pleegouders en gemeenten bij het opstarten van een pleegoudernetwerk. Ook ondersteunden we bij het organiseren van of invulling geven aan pleegouderbijeenkomsten. Er staan inmiddels 79 netwerken van pleegouders op de netwerkenkaart op onze website en daar komen er steeds meer bij!

Een greep uit de activiteiten in het afgelopen jaar: we ondersteunden de opstart van netwerken in onder andere Haarlemmermeer, Lelystad, Hollands Kroon en Weert. Ook waren we medeorganisator van pleegouder-bijeenkomsten in Apeldoorn, Leusden en Rheden. Daarnaast hebben we in Amersfoort, Medemblik, Leidschendam-Voorburg, Den Helder en Utrecht startactiviteiten georganiseerd, die in 2018 hopelijk gaan leiden tot een structureel netwerk van pleegouders!

Workshops lokale belangenbehartiging

Wat houdt jou bezig als pleegouder en hoe vraag je daar aandacht voor bij politici en beleidsmakers in jouw gemeente? Die vragen stonden centraal in een workshop voor pleeg- en gezinshuisouders die we in het najaar van 2017 organiseerden

in samenwerking met Lobby Lokaal en de Alliantie Kind in Gezin. In Alkmaar, Amsterdam, Hoogeveen, Varsseveld en Goirle leerden bijna honderd pleegouders hoe de gemeente en de pleegzorgorganisatie werken en op welke manier je de belangen van pleegouders op de agenda krijgt.

In de workshops kregen pleegouders praktische tips over hoe de gemeente en pleegzorgorganisatie werken en bij wie je aan kunt kloppen met je vragen en verbeterpunten. Bij iedere workshop was ook een politicus aanwezig die voorbeelden kon geven van wat wel en niet werkt. Alle tips en tricks hebben we opgenomen in een boekje: 'Belangenbehartiging voor pleegouders – praktische tips voor jou'.

Door de stem van pleegouders te laten horen, kunnen beleidsmakers rekening houden met wat zij nodig hebben. Als zij weten wat er speelt en leeft in pleeggezinnen, kunnen ze hun beleid daar op afstemmen. Zo kun je op lokaal niveau onderwerpen aanpakken die beter geregeld kunnen worden voor pleeggezinnen.

Gespreksspel Vertel Verder

Het gespreksspel 'Vertel Verder' is speciaal gemaakt om met andere pleegouders in gesprek te gaan. Het helpt je om na te denken over hoe het met jou en met je pleeggezin gaat, wat je wensen en dromen zijn en wat de mooie en minder mooie kanten van het pleegouderschap zijn. We zijn erg blij met alle enthousiaste reacties die we kregen op het spel: **'Het gespreksspel is ontzettend leuk en nuttig. We hebben het met ons gezin uitgetoetst en toen we de vraag tegenkwamen hoe onze omgeving over pleegzorg**

In gesprek met pleegouders, jeugdbeschermers en pleegzorgbegeleiders

In het najaar van 2017 vonden er gesprekken plaats tussen pleegouders, jeugdbeschermers en pleegzorgbegeleiders. Als pleegouder werk je samen met allerlei partijen rondom een pleegkind, maar die samenwerking verloopt niet altijd zoals je zou willen. Door met elkaar in gesprek te gaan, probeerden we meer begrip te creëren voor elkaars positie en samen oplossingen te vinden die de samenwerking verbeteren.

De belangrijkste uitkomsten:

- Alle partijen moeten hun verwachtingen en gevoelens uitspreken. Dat staat met stip op nummer 1 als het gaat over het verbeteren van de samenwerking.
- Pleegouders zouden assertiever mogen zijn om op de hoogte te blijven: waarom gebeuren dingen rondom een pleegkind?

De gesprekken waren onderdeel van het Programma Professionalisering Jeugdbescherming & Jeugdhulp. In dit programma wordt op verschillende manier gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van jeugdhulp.

Online ontmoetingen

Door het jaar heen organiseerden we zes verschillende online ontmoetingen voor pleegouders. In die ontmoetingen deelden pleegouders tips en ervaringen. Dat leverde interessante en inspirerende gesprekken op tussen pleegouders uit alle hoeken van het land die elkaar normaal niet snel zouden tegenkomen.

Symposium Pleegzorg en Gezinshuizen

Op 1 juni was het Symposium Pleegzorg en Gezinshuizen in Ede. Op deze dag werden de laatste inzichten uit onderzoeken gedeeld, ontwikkelingen besproken, ervaringen uitgewisseld en werd er gediscussieerd over vraagstukken. Naast alle onderzoeken en beleidsmatige onderwerpen

dacht, hebben we de vraag via social media gedeeld. Daar werd erg veel op gereageerd. Ontzettend leuk om alle reacties te lezen van mensen uit onze omgeving.'

'Op de ontmoetingsavond hebben we gebruik gemaakt van het gespreksspel. Pleegouders waren er heel enthousiast over! Vooral de uitnodiging om elkaar dieper te bevragen werd zeer gewaardeerd. Het spel was zeker voor herhaling vatbaar; iedereen vond het moeilijk om te stoppen...'

JongWijs

Als netwerk van pleegzorg-ervaringsdeskundigen liet JongWijs op allerlei plaatsen de stem van pleegjongeren horen. Ze verzorgden workshops bij pleegzorgorganisaties om het gesprek tussen jongeren en pleegzorgprofessionals op gang te brengen. Ook leverden ze een bijdrage aan het landelijke symposium pleegzorg en

gezinshuizen en organiseerden ze ontmoetingen voor pleegjongeren. Aan het einde van het jaar werd 18wijzer.nl gelanceerd: een website vol ervaringsverhalen van jongeren die de pleegzorg verlaten.

stonden vooral de mensen waar het om gaat centraal: pleeg- en gezinshuisouders en de kinderen die in hun gezinnen opgroeien. De NVP was medeorganisator van het symposium en we verzorgden een aantal deelsessies.

Pleegzorgland

Pleegzorg kan soms best ingewikkeld zijn. Om pleeggezinnen te helpen om hun weg te vinden in pleegzorgland, gaven we in 2017 advies, lieten we de stem van pleegouders horen bij politici en beleidsmakers en hielpen we mee om het pleegzorgbeleid beter te maken.

Helpdesk

De helpdesk van de NVP beantwoordde vorig jaar in totaal 317 vragen van pleegouders. Dat is een stijging van meer dan 50% ten opzichte van 2016. Uit de evaluaties die we stuurden naar de pleegouders die contact opnamen met de helpdesk, bleek dat zij ook tevreden zijn over de dienstverlening. De snelheid van de helpdesk werd gemiddeld gewaardeerd met een 8,2 en het cijfer voor het advies dat ze kregen kwam gemiddeld uit op een 8.

'Ik werd snel teruggebeld en kreeg een goed advies. Ik voelde me begrepen en gehoord!'

Er zijn nu meer manieren om onze helpdesk te bereiken: naast website, telefoon en mail kun je je vragen ook via WhatsApp en Facebook stellen.

Jeugdhulp in gezinsvormen

Omdat gemeenten vaak nog worstelen om jeugdhulp een goede plek in hun beleid te geven, startte eind 2016 het programma Jeugdhulp in Gezinsvormen. Samen met het Nederlands Jeugdinstuut, Jeugdzorg Nederland en de Vereniging Nederlandse Gemeenten en met inbreng van veel verschillende betrokkenen maakten we een handreiking waarmee gemeenten jeugdhulp een plek kunnen geven in hun beleid. Het is een document vol met informatie, tips, inspiratie en inzichten die gemeenten helpen om gezinsvormen een goede plek in hun beleid te geven.

Daarnaast ondersteunden we gemeenten bij de implementatie van deze handreiking. Die ondersteuning bestond uit het meelezen met beleidsstukken, meedenken over aanbestedingsvraagstukken of met het praktisch meedenken over de ondersteuning voor gezinsvormen. Op deze manier hielpen we 24 gemeenten op weg.

In 2018 gaat deze ondersteuning verder. Samen met de samenwerkingspartners willen we een beweging in gang zetten om de ambities en voornemens die gemeenten hebben, om te zetten in daadwerkelijke verandering.

Actieplan Pleegzorg

Eind 2016 kondigde de toenmalige staatssecretaris Van Rijn een Actieplan Pleegzorg aan. Dit actieplan werd in mei 2017 naar de Tweede Kamer gestuurd en moet knelpunten in de pleegzorg oplossen. In het actieplan is onder andere aandacht voor ondersteuning en begeleiding van pleegge-

zinnen, breakdowns, werving van nieuwe pleegouders en verlengde pleegzorg.

De NVP was nauw betrokken bij het opstellen van het actieplan en is trekker van de uitvoering van een aantal actiepunten daaruit.

Meldacties en verbeteragenda's

Om in kaart te brengen wat er speelt en leeft in pleeggezinnen, organiseerden we in 2017 twee meldacties. Ook publiceerden we twee verbeteragenda's, waarin we de uitkomsten van de meldacties en de knelpunten en oplossingen van pleeggezinnen vermeldden.

- **Verbeteragenda praktische zaken pleegzorg**

De eerste verbeteragenda ging over de praktische problemen waar pleegouders tegenaan lopen bij de zorg voor een pleegkind. Het openen van een bankrekening werd door 56% van de deelnemers genoemd. Daarom zijn we samen met twee pleegouders in gesprek gegaan met de banken. Inmiddels is het probleem aangekaart bij twee van de grootste banken in Nederland, waarmee we verder overleggen om een protocol op te stellen om dit makkelijker te maken.

- **Pleegoudervoogdij**

De eerste meldactie van 2017 ging over pleegoudervoogdij. De belangrijkste uitkomsten: pleegoudervoogden zijn zeer tevreden over de frequentie en de kwaliteit van de begeleiding, maar de informatievoorziening en het proces om pleegoudervoogd te worden kunnen beter. Van de pleeg-

oudervoogden die meededen aan de meldactie duurde het proces om pleegoudervoogd te worden bij 17% langer dan twee jaar: veel te lang, volgens hen. Ook gaf 20% aan onvoldoende informatie te hebben gekregen om een weloverwogen besluit te nemen over pleegoudervoogdij. Om de informatievoorziening te verbeteren, hebben we op onze website een dossier over pleegoudervoogdij gemaakt. Hierin verzamelen we alle informatie over dit onderwerp, zodat pleegouders een beter besluit kunnen nemen over voogdij. Hiermee gaan we in 2018 verder aan de slag.

- **Jouw wens voor pleeggezinnen in 2018**

In december 2017 vroegen we pleeggezinnen wat hun wensen voor het nieuwe jaar zijn. De wensen gingen onder andere over betere ondersteuning, meer waardering, gehoord worden als pleegouder en pleegkind en een einde aan de onduidelijkheid over verlengde pleegzorg. We overhandigen de '18 wensen voor 2018' begin 2018 aan minister De Jonge van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Aandacht voor pleegzorg bij politiek en bestuurders

2017 was ook het jaar van Tweede Kamerverkiezingen. Wij spraken veel woordvoerders Jeugd van de nieuwe fracties en voorzagen hen regelmatig van informatie over pleegzorg. Dat zorgde voor moties en vragen over onderwerpen als de werving van pleeggezinnen en de mogelijkheden tot verlengde pleegzorg. Pleegzorg staat daardoor stevig op de agenda.

Daarnaast hadden we contact met heel veel organisaties en functionarissen, zodat we samen de pleegzorg nog verder kunnen verbeteren. In willekeurige volgorde: LOPOR,

Pleegwijzer, SBPN, Platform Pleeggezinnen Achterhoek, BIJ ONS, Nederlands Jeugdinstituut, Jeugdzorg Nederland, Vereniging Nederlandse Gemeenten, Ambassadeur Zorglandschap, Alliantie Kind in Gezin, Gezinspiratieplein, Associatie voor Jeugd, Kinderombudsman, AKJ, Defence for Children, pleegouderraden, Stichting Kinderpostzegels, Rudolphstichting, Stichting Boschhuizen, JeMagErZijn, Nidos, banken, pretparken, gemeenten, pleegzorgaanbieders, universiteiten en hogescholen en nog veel meer.

A background image showing several children in a grassy field, some holding colorful balloons (yellow, orange, pink). The scene is bright and cheerful. In the top left corner, there are several small colored circles (yellow, orange, green, purple).

In 2018 gaat de NVP onder andere...

- Samen met Stichting Kinderpostzegels een startpakket voor nieuwe pleeggezinnen ontwikkelen, dat ieder nieuw pleeggezin vanaf dit voorjaar ontvangt. Met dit startpakket helpen we nieuwe pleeggezinnen op weg;
- Gemeenten ondersteunen bij het vormgeven van hun jeugdhulpbeleid, zodat gezinsvormen daarin een prominente plek krijgen;
- Nieuwe workshops organiseren over lokale belangenbehartiging, zodat pleegouders hun stem kunnen laten horen. Uiteraard spelen we daarbij ook in op gemeenteraadsverkiezingen in maart;
- Nog meer pleeggezinnen ondersteunen en adviseren via de website en de helpdesk. Daarvoor werken we samen met andere organisaties die pleegouders helpen, zodat we samen een nog beter ondersteuningsaanbod kunnen bieden;
- Informatie ontwikkelen over pleegzorg voor familie, vrienden en kennissen van een pleeggezin en voor huisartsen, tandartsen en docenten;
- Nieuwe gesprekken organiseren tussen pleegouders, pleegzorgbegeleiders en jeugdbeschermers om de samenwerking te versterken door meer wederzijds begrip;
- Nieuwe netwerken van pleegouders helpen opstarten zodat iedere pleegouder andere pleegouders kan ontmoeten als hij of zij dat wil;
- De toerusting van pleegouders verbeteren in het programma Versterken van de kracht van pleegouders;
- De wensen van pleeggezinnen voor 2018 aan minister De Jonge overhandigen. Ook gaan we met hem en andere politici in gesprek over het verder verbeteren van de pleegzorg.

Wil jij met ons meedenken over deze onderwerpen of meedoen in één van de projecten? Jouw bijdrage, ervaringen en tips zijn zeer welkom. Kijk op www.denvp.nl/doe-mee om je aan te melden!

Word lid!

Samen met onze leden werken we aan de verbetering van de pleegzorg in Nederland.

Kijk op www.denvp.nl/word-lid

A small graphic in the bottom right corner consisting of two small circles, one pink and one grey.